

De jongens van Fernández Fierro

Rood en zwart zijn de kleuren van de tango, een mooi cliché dat je terugvindt op de website van het *orquesta típica Fernández Fierro*. Maar doodshoofden, dreadlocks of een neerstortende piano verwacht je niet direct bij een serieus orkest. De jongens van Fierro laten zien dat ze streetwise zijn. Toch past hun muziek naadloos in de traditie en hun zanger is fantastisch. In februari geven ze concerten in Nederland en België dus ga toch vooral kijken of deze manier van tango maken je aanstaat.

De eerste keer dat ik het orkest hoorde was op een demo-cd'tje dat iemand na een OTRA-repetitie liet horen. Ik was direct onder de indruk van het ferme geluid dat duidelijk is gebaseerd op de sound van Osvaldo Pugliese. Maar de muziek klinkt fris, niet als het zoveelste orkest dat de Pugliese-klassiekers probeert na te spelen. Toen ik in 2002 naar Buenos Aires ging, was ik vastbesloten dit orkest te ontmoeten.

Ik ging daarom langs bij een repetitie in de Academia Nacional de Tango, op de Avenida de Mayo. Het orkest repeteerde eerst in secties: bandoneons, strijkers, piano en bas en daarna als geheel. Er werd gedetailleerd gewerkt aan een nieuw arrangement van *Orlando Goñi*, en vervolgens werd een deel van het repertoire doorgespeeld. De pianist Julián Peralta was op dat moment in Europa om een tournee te organiseren. Hij was de belangrijkste arrangeur en componist en fungeerde binnen de behoorlijk anarchistische groep als muzikaal leider.

De sfeer tijdens de repetitie was een combinatie van serieus werken en lol maken. Met name de bandoneonisten probeerden elkaar in hun solootjes zoveel mogelijk de loef af te steken maar als sectie waren zij het sterkst. Ook in de gezamenlijke partijen waren ze erg op elkaar

ingespeeld en konden ze zich veel vrijheid permitteren. De strijkers waren, zoals vaker in Buenos Aires, technisch minder maar hadden toch een rijk en sterk geluid. De repetitie was soms rommelig maar als een stuk goed ging, was het resultaat meer dan indrukwekkend.

Op dat moment, november 2002, bestond het orkest al een paar jaar. Met 12 leden kan een groep alleen blijven bestaan als iedereen zich volledig inzet. Violist Pablo Jivotovschii: "Als we niet als coöperatief zouden werken, zou het veel moeilijker zijn om onze eigen cd's te fabriceren of om een loods om te bouwen tot onze eigen club waar we kunnen repeteren en concerten kunnen geven." Naast de muzikanten maken





ook anderen deel van de band uit, zoals een video-artiest en technici. Dit leidde onder meer tot ironische video's als extraatje op hun cd's. Met name het beeld van het bandoneonspelende poesje is prachtig.

De muziek op de eerste cd *Envasado* en *origen* (2001) is rijk, overweldigend en fris. Roberto Alvarez, de bandoneonist en leider van Color Tango, heeft zijn invloed gehad op de beginjaren van het orkest. Hij gaf de bandoneonisten soms les en hij speelt mee op het nummer *El ingeniero*. De typische energieke luiheid van Pugliese ontbreekt soms nog in de swing maar de muziek is meer dan dansbaar.

Opvallend zijn de arrangementen en de repertoirekeus. Het orkest heeft een uitgesproken idee over wat in hun stijl past. Jivotovschii: "Iedereen kan een arrangement aandragen maar niet elke tango is welkom. We zijn specifiek geïnteresseerd in het bereiken van een krachtig geluid door middel van het ritme."

De arrangementen zijn bijzonder omdat er heel vrij met de noten wordt omgegaan. De harmonieën worden stevig veranderd en de structuren worden waar nodig geheel omgegooid. Zo worden in *Milonguero Triste* de twee eerste delen

snel doorgespeeld en vindt alle variatie min of meer plaats in het derde deel. Dat staat immers in mineur en dat klinkt veel lekkerder in tango. De melodieën van het welbekende *La Viruta* zijn dermate gescrambled dat ik ze er niet meer in kan terughoren. Toch klinkt de muziek natuurlijk en niet gemaakt.

Op deze cd is het imago van de Fierro's nog niet helemaal uitgewerkt. Het beeld van een agressief vastgehouden afgebroken wijnfles op de voorkant duidt bepaald niet op tango maar op de foto's in het boekje staat het vertrouwde beeld van een orkest waarvan de leden allemaal hetzelfde overhemd hebben aangetrokken.

In november 2003 was het orkest voor het eerst in Europa. El Compás in Haarlem had de première; op een helaas maar matig bezochte salon speelde het orkest de sterren van de hemel. Terwijl de muziek dansbaar en opzweepend was, kwamen gedurende het concert steeds meer dansers voor het podium staan om te luisteren en te kijken. Een groep jongeren in spijkerbroeken, T-shirts, dreadlocks en zonnebrillen die tango spelen alsof hun leven er van afhangt. De energie en het speelplezier zijn ongekend. Hoewel het lijkt alsof de muzikanten onderling een gevecht aangaan is de muziek steeds in balans.



De volgende middag speelde Fernández Fierro nog op een kleine salon van Tangoschool Rotterdam, akoestisch in een kapelletje op de derde etage van een wijkgebouw. Het geluid van het orkest was hier nog puurder en ik realiseerde me tijdens dit concert dat het niet indrukwekkend is om hard te spelen maar dat juist de fluisterzachte passages de meeste kipevelmomenten opleveren. Het is dan ook niet vreemd dat het orkest weigert om met een digitale piano te spelen. Ze waren voor het concert drie kwartier bezig om een piano via een smal trappetje met een onmogelijke bocht naar boven te slepen. Of de piano ooit weer naar beneden gegaan is betwijfel ik.

De frustratie van eindeloos sjouwen met piano's wordt op de tweede cd *Destrucción Masiva* uitgeleefd. Op de cover stort een buffetpiano vanaf een onafgebouwd viaduct naar beneden. Orquesta Típica Fernández Fierro heeft haar vorm gevonden.

De muziek op *Destrucción Masiva* is bijzonder sterk. Rauw, energiek en vol details. Nieuwe composities van Peralta en contrabassist Yuri Venturin maar ook een eigenwijze keuze voor bijvoorbeeld drie schitterende nummers van

Armando Pontier: *El Milagro*, *Trenzas* en *Tabaco*. Het arrangement van de milonga *Taquito Militar* is het gevolg van een heftige interne discussie of Fierro nu wel of niet milonga's moet spelen. Aan een wals is het orkest overigens nog niet toegekomen.

Op deze cd komt de zanger Walter "Chino" Laborde veel meer tot zijn recht dan op de eerste. Laborde is zowel zanger als acteur. Ik zag hem ooit optreden met Sans Souci, een orkest dat de nummers van Miguel Calo naspeelt. Hij wist van elke opkomst op het te kleine podium van de Club del Vino een vertoning te maken en stond onweerstaanbaar grappig aan zijn strikje en te kleine, goudkleurige colbertjasje te pulken. Maar als hij zong geloofde ik elk woord en vergat ik naar het orkest te kijken. Bij Fernández Fierro legt hij een onweerstaanbare passie in zijn zang terwijl zijn frasering (de manier waarop hij het ritme van de melodie interpreteert) onnavolgbaar is.

De houding van de muzikanten is trots en eigenwijs. Ze hebben zo hun typische opvattingen. Geen vrouwen in de band, dat leidt maar af en ze zouden niet meer aan repeteren toekomen.

ORQUESTA TÍPICA FERNÁNDEZ FIERRO



Aanvang **concert**: 20.15 uur
na afloop salon i.s.m. **Flor de Fango**

Informatie en reserveren:
026 - 443 73 43 of
www.musis-sacrum.nl

MUSIS SACRUM, NU ONZA AL, 16 FEBRUARI



Eén van de bandoneonisten vindt het absurd dat ik tango speel: "Waarom zou een Nederlander nu bandoneon spelen?" Jivotovschii: "De tango is geboren in Buenos Aires en maakt deel uit van onze culturele identiteit. Wat niet wegneemt dat steeds weer meer mensen in de wereld geïnteresseerd raken in haar rijkdom."

In het voorjaar van 2005 hoor ik het bericht dat pianist Julián Peralta de band verlaat. Een duidelijke reden heb ik niet kunnen achterhalen maar inmiddels is hij bezig met lesgeven en het opzetten van een nieuw sextet. Het orkest zegt de muzikaal leider en voornaamste componist niet te missen: "Zijn vertrek bewijst wat velen betwijfelden: dat we een collectief zijn waarin muzikaal leiderschap slechts één van de rollen is en dat Fernández Fierro meer is dan iemands persoonlijke ambitie." Als het orkest afgelopen juli haar Parijse première maakt ben ik dan ook extra benieuwd.

De nieuwe pianist Santiago Bottiroli is goed. Het orkest heeft nu een bijna overenergieke drive. Bassist Venturin heeft de muzikale leiding van het orkest overgenomen. Het lukt ondanks veel aandringen niet om het Parijse publiek aan het dansen te krijgen, ook al wil Tete Rusconi wel een demonstratie met de gastvrouw geven. Tijdens het concert ben ik geboeid maar na afloop lijkt ik toch iets te missen. Het orkest heeft een meer specifiek geluid, is wat krachtiger dan voorheen maar ook platter, minder gelaagd en minder teder. De show is een show geworden. Waar in Haarlem gewoon enthousiast gemusiceerd werd, wordt er nu vaak geposeerd. De dramatische houdingen van bandoneonist Flavio Reggiani (met het rastakapsel) duren net iets te lang.

Zanger Walter Laborde is daarentegen beter dan ooit. Hij gaat het gevecht aan met het orkest maar zingt ze lachend de hoek in. Vervreemdend, elk moment dat hij niet zingt maakt hij flauwe grappen. Hij komt zelfs op met een rastapruik in voetbaltenuue en schiet de voetbal het orkest en de zaal in, om dan direct

een hartverscheurende *Canción Desesperada* te neer te zetten. Zijn eigenaardigheden zijn onder meer: tijdens een aankondiging met maximale snelheid spreken (terwijl hij toch verstaanbaar blijft) en bij de microfoon arriveren op het exacte moment dat hij moet gaan zingen. Ondanks alle flauwekul vind ik hem veruit de

beste tangozanger van dit moment.

Foto: Graciela Asensio



Ik ben benieuwd naar de komende concerten. De samples op de website van de nieuwe DVD Tango *Antipánico* zijn heftig, een heel concert in deze stijl is niet alleen uitputtend maar ook saai. En hoe komt de podiumact van het orkest over in een serieuze concertzaal? Ik denk dat na afloop van het concert de helft van het publiek zal zeggen dat dit een beetje teveel van het goede is. Dat de doodshoofden overdreven zijn. En dat zo'n attitude bij rock hoort en niet bij tango. En dat is natuurlijk precies de bedoeling.

Orquesta Típica Fernández Fierro speelt tussen 15 en 22 februari zes concerten in Nederland en België. Tracks van de cd's *Envasado en Origen*, *Dstrucción Masiva* en *Vivo en Europa*, én van de nieuwe DVD Tango *Antipánico* zijn te beluisteren op www.fernandezfierro.com. Hier ook veel foto's, praatgroepen en de agenda van Club Atlético Fernández Fierro, waar de groep regelmatig milonga's organiseert.

Lezers van La Cadena betalen op € 14,- entree i.p.v. € 18,- voor het concert in het Tropentheater in Amsterdam.